
Ніла Волошина: сила душі й розуму

Наталя Білоус,
кандидат педагогічних наук
Вінниця

15 червня 2011 року минає рік, як нема поруч з нами Ніли Йосипівни Волошиної — доктора педагогічних наук, професора, члена-кореспондента Національної академії педагогічних наук України, головного редактора журналу "Українська література в загальноосвітній школі".

Мені пощастило бути ученицею Н.Й. Волошиної, тому мала можливість дослухатися до її порад, спілкуватися, обговорювати дисертаційні проблеми. Хочеться більше розповісти про цю магнетичну, унікальну, цільну, обдаровану в багатьох відношеннях особистість. Добра, ніжна, лагідна, елегантна, вишукана, завжди привітна й усміхнена... Такою я завжди пам'ятатиму її — мою Нілу Йосипівну.

Коли не стало Ніли Йосипівни, відчула, що душа осиротіла. Хочеться плакати під час кожного спогаду, пов'язаного з Нілою Йосипівною, хочеться відчувати її присутність, знати, що Ніла Йосипівна — Людина з добрим і чулим серцем — завжди підтримає, порадить, порадіє і поспівчуває. Але... І досі важко усвідомлювати, що вже ніколи вона не скаже: "Моя Наталочка приїхала!"

Спогади про цю надзвичайну жінку накладаються один на одного, я подумки гортаю їх, ніби альбом із фотографіями.

Пригадую перше знайомство з Н.Й. Волошиною. Я, тоді ще аспірантка, яка щойно закінчила університет, страшенно хвилювалася перед зустріччю із ученим-педагогом такого рівня, боялася, що не зможу й слова вимовити в її присутності. Ніла Йосипівна тоді гостювала в мами в селі Думанові (Хмельницька обл.), звідки родом і мій батько. Там ми й зустрілися. Вона накрила стіл (була дуже гарною господинею), привітно посміхалася, щиро раділа знайомству і погодилася бути моїм науковим керівником.

Кожного разу протягом семи років, приїжджаючи працювати над дисертацією, я жила в Ніли Йосипівни, мала можливість "доторкнутися" до її досвіду, мудрості, знань, розуму. Мені завжди хотілося хоча б у чомусь бути схожою на неї. Адже вона мала ті характерологічні якості, на які завжди повинна орієнтуватись особистість, яка сповідує закони Божі і йде дорогою патріота і чесної людини. Не переставала дивувати її здатність творити добро, піклуватися про рідних, допомагати всім, хто потребував цього, не залишаючи часу для себе. Пам'ятаю, як одного разу вона сказала: "Отак бігаю, щось роблю, завжди кудись поспішаю. Боюся, що одного разу серце не витримає і зупиниться, але ж я не можу залишити стареньку маму і хворого

чоловіка. Як же вони без мене?" Я тоді не звернула уваги на ці слова, бо навіть не уявляла, що це може статися так швидко. Помер Іларіон Володимирович (чоловік), Марія Миколаївна (мама), а кілька місяців потому зупинилося серце Ніли Йосипівни...

Ніла Йосипівна завжди щиро запрошувала в гості, любила, коли в неї було багато людей, а оселя наповнювалася дзвінким сміхом, веселими голосами.

Пам'ятаю, як напередодні захисту дисертації (24.06.2009) приїхала до Н.Й. Волошиної. Я страшенно хвилювалася, але Ніла Йосипівна заспокоїла, підтримала, ми проговорили до пізньої ночі, і навіть вдалося заснути на кілька годин. А вранці, перед захистом, Ніла Йосипівна зайшла до Свято-Покровського жіночого монастиря, купила і подарувала мені ікону, яка лежала на трибуні протягом усієї процедури обговорення дисертаційного дослідження, що додавало сили. Цей випадок зігриває душу під час кожної згадки.

Останній раз я бачила Нілу Йосипівну в день її 70-річчя. Зібралось нас небагато: родина, найближчі друзі і колеги, адже святкування вона відклала на травень, коли мав виповнитися рік після смерті матері. Ніла Йосипівна гостинно зустріла всіх, її очі випромінювали в той день якесь дивовижне сяйво. І ніхто з нас не відчув, що пройде всього кілька місяців, і ми більше ніколи не побачимо її...

Я дуже любила Нілу Йосипівну, щиро захоплювалася нею! Її смерть стала важким випробуванням не тільки для мене, а й для моєї родини, і в серці кожного

члена моєї сім'ї добра пам'ять про неї буде жити завжди!

Мій дядько, Анатолій Іванович Білоус, який знав Нілу Йосипівну з дитинства, навчався разом із нею в училищі, згадує: "Ми познайомилися з Нілою Волошиною, коли мені було дванадцять років, а їй — десять. Ми товаришували, разом пасли корів. Наш невеликий хлоп'ячий колектив з радістю прийняв Нілу в свої ряди, оскільки вона була дуже щирою, відкритою, до того ж уміла зберігати таємниці.

Пізніше моя золотоволоса сусідка Ніла вступила до того ж Кам'янець-Подільського педагогічного училища, в якому вже навчався я. Ми навіть жили на одній квартирі протягом навчального року. За цей час здружилися ще більше, Ніла допомагала мені у навчанні, а сама цілими днями просиджувала у бібліотеці.

Останній раз ми зустрічалися у м. Вишневому в 2008 році. Спілкувалися, згадували дитинство, навчання, спільних знайомих і друзів.

Боляче, гірко, прикро, що її свічка життя згасла в 70 років... Коли я дізнався про смерть Ніли Йосипівни, заплакав, бо зрозумів: ще одна нитка зв'язку з босоногим дитинством обірвалася назавжди..."

Дорога Ніло Йосипівно, простить за те, що не була з Вами перед смертю, не тримала Вашу руку, не бачила Ваші очі, не сказала, як сильно любила Вас! У моєму серці назавжди залишаються спогади про Вас — Людину такої величчя і такої простоти водночас!

Вічна Вам пам'ять...

Увага: конкурс!

Краса і сила мистецтва слова

Шановні читачі!

Редакція журналу "Українська література в загальноосвітній школі" оголошує конкурс, присвячений світлій пам'яті Ніли Йосипівни Волошиної — доктора педагогічних наук, професора, члена-кореспондента НАПН України, засновника і головного редактора нашого часопису.

"Методика викладання літератури має бути спрямована на те, щоб учитель доносив до свідомості шкільної молоді **красу і силу мистецтва слова**", — наголошувала Ніла Йосипівна. Її методичні ідеї втілюються в життя вчителями-практиками, за її підручниками навчаються діти, її методичні розвідки збагачують інтелектуально і духовно молодих вчених.

У конкурсі, який триватиме з **1 вересня 2011 року до 1 вересня 2012 року**, можуть взяти участь учителі, методисти, науковці — усі, хто бажає поділитися своїми творчими ідеями та методичними розробками.

Конкурс "Краса і сила мистецтва слова" проводитиметься за такими номінаціями:

1. "Урок літератури сьогодні — це витвір мистецтва" (урок або система уроків за програмою, з позакласного читання, з літератури рідного краю).

2. Персональні технології у викладанні літератури як мистецтва слова (статті про впровадження методичних новацій, методичні знахідки тощо).

3. Науковці — вчителям.

4. Сценарій позакласного заходу (літературно-музичні вечори, композиції, КВК тощо).

Обсяг поданих на конкурс статей — 10—12 сторінок друкованого тексту. Крайні матеріали будуть опубліковані в нашому часописі. На переможців чекають призи.

Не забудьте вказати свою адресу, повне ім'я, місце роботи, номінацію, в якій берете участь. На конверті чи на першій сторінці роботи зробіть помітку: "На конкурс".

Наша адреса: Редакція журналу "Українська література в загальноосвітній школі"

вул. Артема, 52-Д

Київ — 53

04053

E-mail: ukr_lit@ukr.net

antrosvit@ukr.net